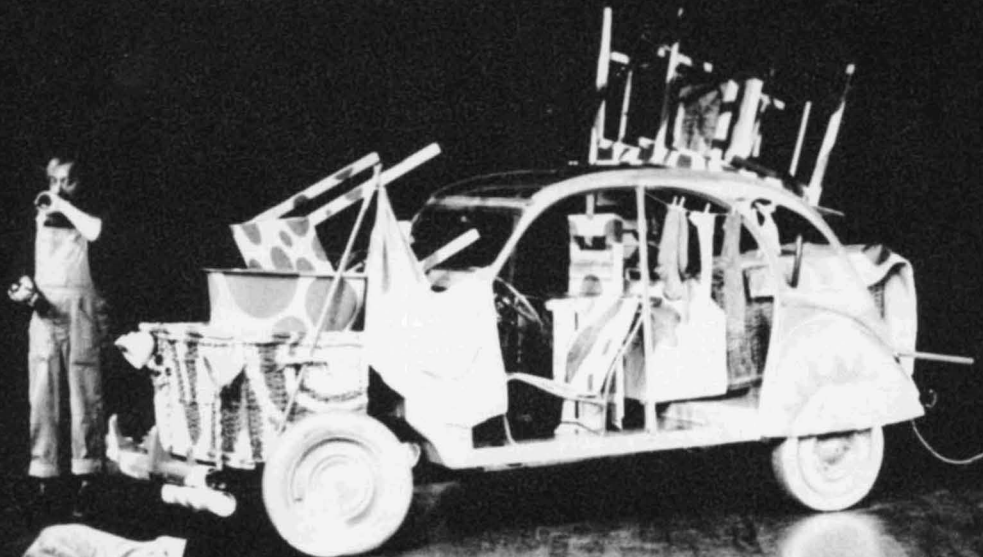


CHARLIE CHAUFFEUR



misschien is de voorstelling van "charlie chauff

Daar Proloog pretendeert een vormingsgezelschap te zijn en zich vooral richt op scholen, is het van wezenlijk belang dat er een goede band ontstaat tussen Proloog en diegenen, die de hele dag met de vorming van deze jongeren bezig zijn: de onderwijzers/essen. (En natuurlijk ook de ouders).

Wat is vorming?

Vorming zien wij als het aanreiken van de mogelijkheden waardoor de (jonge) mens zich kan ontwikkelen tot een persoon, die streeft naar een zo groot mogelijke bewustwording van zichzelf en zijn omgeving.

Als we de wereld binnen de school halen, sluiten we daarbij aan op de vragen van de kinderen. D. m. v. deze vorm van onderwijs doen we aan samenlevingsvorming, d. w. z. dat het kind de mogelijkheid ontwikkelt om in het heden en in de toekomst zijn plaats in te nemen.

Het uiteindelijke doel van de samenlevingsvorming is dat de kinderen de mentaliteit ontwikkelen om zich te engageren met hetgeen er in de wereld gebeurt.

Wanneer toneel als vormingsmiddel wordt gebruikt, dient men uit te gaan van speciaal voor dit doel samengestelde programma's.

Om hier aan te kunnen werken zou er een betere samenwerking moeten komen tussen onderwijskader en Proloog.

Met het maken van deze brochure hebben enkele onderwijskrachten meegewerkt en dat is zeer effectief geweest. Het zou echter effectiever zijn als de samenwerking al in het prille begin, bij het opzetten van de produktie tot stand zou kunnen komen. Als u hierover ideeën heeft zouden wij die gaarne van u vernemen.

Hiervoor hebben wij enkele vragen opgesteld, die u misschien op een bepaalde gedachte zouden kunnen brengen.

Welke problemen zijn voor de kinderen van de 5e en 6e klas het meest urgent?

Is de problematiek die Proloog aan de kinderen voorschotelt wel zo belangrijk?

Is de vorm waarin Proloog deze dingen naar voren brengt wel geschikt?

Hoe zou een betere samenwerking tussen Proloog en het onderwijzend personeel tot stand kunnen komen?

eur" voor u een geschikte gelegenheid om sam

HET VERHAAL

Een groepje mensen onder leiding van Charlie Chauffeur is met een bepakte enbezakte auto op weg in het Wilde Westen. Op een gegeven moment weigert de auto, ontploft en iedereen ligt uitgeteld op de grond. Zo gauw men is bijgekomen van de schrik en de klap, blijkt dat iedereen afhankelijk is van de leider Charlie Chauffeur. Men is verward, men doet vreemde abnormale dingen: b. v. een stoel als deken gebruiken, een kachel als wasbak, wasbak als asbak enz.

Waarom accepteert iedereen het leiderschap van Charlie, omdat men behoefte heeft aan iemand, die orde op zaken stelt?

omdat hij alleen kan autorijden?

omdat de anderen zo dom zijn?

omdat hij een natuurlijke leider is?

omdat er nu eenmaal altijd een leider nodig is?

In de volgende scène wordt zijn macht en kennis toegespitst op het goede gebruik van de dingen. "Een stoel is om op te zitten en een tafel daar zit je aan". Je voeten leg je niet op tafel, want "voeten horen op de grond om mensen en aarde aan elkaar te houden".

Jantje, die zo graag cowboy wil zijn, fungeert als het slachtoffer, aan wie de betekenis van Charlie's woorden ontgaat. Zijn daaruit voortkomende agressie laat hij los op Nienke, die zich zo keurig heeft aangepast. Jantje wijst het systeem af, instinctief, hij wil alleen cowboy zijn, vrij zijn.

Deze rebellie is voor Charlie nog geen wezenlijke aantasting van zijn gezag. Hij kan nog volstaan met een vaderlijke vermaning. De anderen staan vierkant achter hem.

De verschrikkelijkheid van zijn macht openbaart zich op het moment dat Pieke chocolademelk ontdekt in de uitlaat van de auto.

Charlie ruikt geld, bouwt een fabriek en exploiteert zo de ontdekking én zijn reisgenoten. Eenzelfde situatie speelt zich nu af als bij de benoeming van de dingen.

Charlie past de anderen in in een productieproces.

De fabriek draait op volle toeren, iedereen werkt zich uit de naden voor de chocolade, o.l.v. Charlie en zijn toegewijde assistente Nienke. Jantje struikelt, Nienke beklagt zich bij Charlie en deze geeft Jantje een uitkaffering. Jantje voelt zich terecht voor de anderen in zijn hemd gezet en neemt op zijn beurt wraak op Nienke.



en met uw leerlingen op zoek te gaan naar w

Charlie kan dat niet over zijn kant laten gaan en stuurt Jantje weg.

Zielige en vereenzaamde Jantje droomt een nachtmerrrie: de fabriek, de mensen die hem bedreigen, zijn vrijheid willen ontnemen en hem willen inpassen in het systeem. Hij ontsnapt en komt bij een paar dieren terecht die voor hem de situatie weten te verhelderen, zodanig, dat hij zijn situatie en zijn verhouding tot Charlie doorziet en zich daardoor bewust wordt van zijn positie t.a.v. de anderen. D.w.z. hij neemt hen mee naar de dieren, die hen vertellen hoe zij hun agressieve gevoelens, voortkomend uit hun onderdrukkende en frusterende werk-leefsituatie, dienen te hanteren.

In hun concrete situatie wil dat zeggen dat zij de machine gaan saboteren en op een openlijke rebellie t.o.v. Charlie aansturen.

Pieke die als laatste omgegaan is, verwoordt dat als volgt: "Elk ding dient wel voor iets, gebruik het daarvoor, want dat moet hoor" dat zei jij. "Een tafel is om aan te zitten", dat zei jij, "en niet om mensen onder op te sluiten", dat zeg ik. Jij bent nu begonnen de dingen anders te gebruiken dan waarvoor ze zijn. Eerst woonden we door elkaar en bij elkaar en toen heb jij iedereen opgesloten in een woonhokje. Jij hebt de bomen opgesloten in parkhokjes, de vogels opgesloten in een natuurreservaat en de vissen in een aquariumreservaat, omdat ze anders doodgingen van de fabriekslucht en van het fabriekswater. Alles is opgesloten voor de machien."

Charlie: "Maar dat was toch voor je bestwil, hadden we afgesproken".

Pieke: "Jij bent het ook die alle woorden anders ging gebruiken dan het hoort. Jij zegt "we hadden afgesproken", maar je bedoelt: "ik wil het, want ik ben de baas". Jij zegt "voor je eigen bestwil", maar je bedoelt: "dat jouw machien het wil". Nou ik wil jouw bestwil niet meer".

Nadat hij iedereen in de gevangenis heeft opgesloten, met Nienke aanvankelijk nog aan zijn zijde, eindigt het stuk met een hysterische Charlie, die in zijn eentje probeert de machine draaiende te houden. Ook dat mag niet baten. De machine ontploft. Charlie stort bewusteloos ter aarde. Licht uit, licht aan. De anderen bevrijden zich uit de gevangenis en zingen samen met een herrezen Charlie het slotlied "wat nou, wat moeten we nou beginnen, beginnen we weer van voren af aan, of waren we er maar nooit aan begonnen".

at samenleven betekent; de kinderen kunnen

EEN PROJECT

Misschien is onderstaande voor u al gesneden koek, niettemin dachten wij dat het verhelderend zou werken het een en ander op een rijtje te zetten.

We zullen proberen om hieronder een overzicht te geven van de verschillende vormen van projectleeronderwijs die mogelijk zijn. Grof ingedeeld zijn dat er drie, nl. het vakproject, het integratieproject en het agogisch project.

Vakproject: Er wordt een project gemaakt, waarbij groepjes geformeerd worden, rondom één vak: b.v. aardrijkskunde met als thema: voedsel.

De kinderen zouden dan samen uit kunnen gaan zoeken waar wat verbouwd wordt. Ze zouden een wereldkaart kunnen maken en d.m.v. tekeningen of kleuren aan kunnen geven, wat ze uitgezocht hebben. Ook zou uitgezocht kunnen worden wat het voedsel met het klimaat te maken heeft, enz.

Integratieproject: Ook hier wordt in groepjes gewerkt. Rondom één thema worden verschillende vakken gegroepeerd. Als we hetzelfde thema even aanhouden zou dit b.v. als volgt kunnen:

aardrijkskunde: (zie boven bij vakproject).

geschiedenis: Hoe is het zo gegroeid dat ieder land zijn eigen voedsel heeft en sinds wanneer eten wij hier in Holland ook rijst en gebruiken we specerijen?

Hoe komt het dat bepaalde landen afhankelijk zijn van één bepaald produkt? (ghana-cacao en cuba-suiker).

biologie: Hoe verloopt de spijsvertering; verantwoord voedselpakket, e.d.

(Zo zijn er natuurlijk nog heel wat vakken aan toe te voegen).

niet vroeg genoeg weten dat een sociale orga

Agogisch projekt: Bij een agogisch projekt staat het groepsproces centraal. In de klas wordt een situatie gecreëerd, waarin aan de kinderen de gelegenheid gegeven wordt zich te oriënteren op hun vorm van samenleven (n.l. de klas).

Concurrentie en samenwerking, overeenstemming en conflict, zijn elementen die ze hanteren en die aan hen duidelijk gemaakt kunnen worden.

Heel grof gezegd wordt het middel (n.l. de groepjes) van de eerste twee projecten het doel van het agogisch projekt: de kinderen trainen in samenleven en in het zelf inrichten van hun eigen sociale organisatie.

Een dergelijke projectwijze (die afkomstig is van het vormingswerk) is bij uitstek geschikt voor de verwerking van de voorstelling "Charlie Chauffeur".

Want deze voorstelling eindigt met de vraag naar de kinderen om opnieuw te beginnen aan de ordening van de kleine samenleving, die de acteurs gespeeld hebben en die niets anders is dan een afspiegeling van de gemeenschap van de klas, van de grote samenleving of van welke organisatie van mensen dan ook.

Een schema waarin een projekt n. a. v. "Charlie Chauffeur" opgezet zou kunnen worden:

1. Door een gezamenlijke analyse de problemen van samenleven uitkristalliseren.
 - a. Er kunnen groepjes gevormd worden die hun konklusies op papier zetten.
 - b. Verzameling van uitkomsten en gezamenlijke raakpunten verder met elkaar bespreken.
2. Verschillende groepen een probleem laten adopteren.
 - a. Het probleem duidelijk krijgen (diskussie).
 - b. Materiaal verzamelen over dat of een identiek probleem (kranten, t. v., schoolblaadjes enz.).
3. Het voorleggen van de verschillende problemen van de groepjes aan elkaar. Als de groepjes het probleem verwerkt hebben kunnen ze hun resultaten aan de klas voorleggen d. m. v. een toneelspel, een poppenkast, de bandrecorder, een kollage, een krant etc.

nisatie geen vaststaand gegeven is, maar iets

4. Het verbreden van de problematiek naar de wereld buiten de klas.
 - a. Wat heeft deze problematiek te maken met: school, thuis, de wijk, de parochie, de stad, enz. ?
 - b. Hoe komt het dan dat er zo'n situatie is ontstaan en kan blijven bestaan?
5. Wat zijn de konsekwenties van alles wat er uit het projekt gekomen is?

Een startmogelijkheid voor zo'n projekt is misschien de akteur/tricedie n.a.v. de voorstelling in de klas komt. Het is dan wel een noodzaak dat hij of zij weet wat u van plan bent verder met de kinderen aan de voorstelling te gaan doen of al gedaan heeft. Wij zouden het daarom zeer op prijs stellen als u vóórdat een van ons bij u in de klas komt, zou kunnen berichten wat uw plannen zijn.

Mochtdit door een te klein tijdsverschil tussen de voorstelling en het moment waarop een van ons naar school komt niet lukken, dan zullen wij proberen wat eerder dan de afgesproken tijd op school te zijn om een en ander door te spreken.

Het blijft uiteraard een EXPERIMENT d.w.z. het kan en mag mislukken.

Als er van die mislukking een leermoment gemaakt wordt voor het volgende projekt zou je het woord mislukking al eigenlijk niet meer mogen gebruiken. Toch blijft de kans bestaan.

P.S. Toen ik laatst een onderwijzer vroeg waarom de kinderen in de rij moesten staan voor ze de school binnen mochten zei hij: "We hebben het een week geprobeerd zonder die rijen, maar dat konden ze niet". Kijk daar geloof ik niet in. Dat is net zo iets als iemand vijf jaar in de gevangenis zetten voor een diefstal en hem daarna zonder cent op zak ontslaan met de verwachting dat het nu wel beter zal gaan.

Mocht u nog nooit met projekten gewerkt hebben, dan is het misschien verstandig om met een vakprojekt te beginnen en zo langzamerhand toe te werken naar een agogisch projekt. Ook voor de leerlingen is deze overgang waarschijnlijk makkelijker te maken dan wanneer er van de "normale vorm van onderwijs" direkt overgestapt zou worden naar een agogisch projekt.



wat mensen inrichten en waar ze zelf, nu en l

Als voorbeelden en informatie over projektonderwijs voor basisonderwijs willen wij u op de volgende boekjes wijzen:

1. "Hier is Noord-Vietnam". Auteurs: Erik Eriksson en Mats Andersson.
Uitgever: Sjaloom. De Vork 2, Odijk.

"In Noord-Vietnam zie je vaak een moeder of een vader op de fiets met een kind achterop. Soms heeft het kind wat groente of een mandje in de hand. De moeder of de vader heeft een geweer op de rug. De mensen moeten zich verdedigen, zolang er nog geen vrede is. Zo gaat het in Noord-Vietnam. En zo gaat het al heel lang".

2. "Petra en Jeroen in Latijns-Amerika" Uitgegeven door Adventsaktie voor Latijns-Amerika.
Laan van Meerdervoort 148,
Den Haag.

"We halen de wereld binnen de school en daarbij sluiten we aan op de vragen van de kinderen. Door middel van deze vorm van onderwijs doen we aan samenlevingsvorming, d.w.z. dat het kind de mogelijkheid ontwikkelt om in het heden en in de toekomst zijn plaats in te nemen. De onderwijzer heeft in het project niet de kennismonopolie.

Natuurlijk moet hij zo goed mogelijk als kennisbron ter beschikking staan van de klas, maar tegelijkertijd zal hij de inbreng van de kinderen moeten waarderen. Nee sterker nog, hij zal de kinderen moeten aanmoedigen om ook kennisbron te worden".

3. "Een grenzeloos spel". Auteur: Peter van den Hoven.
Opgenomen in het tweemaandelijks tijdschrift voor lager onderwijs: "Aldoende" jaargang 1 nummer 1.

"Er waait een frisse wind door de klas, maar niemand heeft het koud. Leren is spelen geworden en spelen leren. Er is geen verschil meer. Waar ze ook zijn, zijn ze bezig hun wereld een beetje leefbaar te maken. En dat mag, want onder de rook van een systeem wat voor vernieuwing vatbaar is doen alsof er geen vuiltje aan de lucht is, kan niet meer. Daartegen past maar één remedie: een grenzeloos spel."

ater, invloed op moeten kunnen uitoefenen

Schrijver: Karel Eykman.

Regisseur: Aart Staartjes.

Spelers: Pieke Dassen, Bert Edelenbosch, Pieter Hoes, Hèlen Juurlink, Nienke Sikkema, Ton van de Nieuwenhuyzen, Cees Wijn, Jeanette van Aalen.

Techniek: André van Wijk, Jean Custers.

Muziek: C.C.C. Incorporated.

Decor: Eric Wynands.

Foto's: Jan Swinkels.

Souffleuse: Jeanette van Aalen.

Tekening: Erik van Rijen (een leerling 5c basisschool-mensfort).

Soc. ped.: Geke Bello, Marcel Rensen.

wat mensen inrichten en waar ze zelf, nu en l

Als voorbeelden en informatie over projektonderwijs voor basisonderwijs willen wij u op de volgende boekjes wijzen:

1. "Hier is Noord-Vietnam". Auteurs: Erik Eriksson en Mats Andersson.
Uitgever: Sjaloom, De Vork 2, Odijk.

"In Noord-Vietnam zie je vaak een moeder of een vader op de fiets met een kind achterop. Soms heeft het kind wat groente of een mandje in de hand. De moeder of de vader heeft een geweer op de rug. De mensen moeten zich verdedigen, zolang er nog geen vrede is. Zo gaat het in Noord-Vietnam. En zo gaat het al heel lang".

2. "Petra en Jeroen in Latijns-Amerika!" Uitgegeven door Adventsaktie voor Latijns-Amerika,
Laan van Meerdervoort 148,
Den Haag.

"We halende wereld binnen de school en daarbij sluiten we aan op de vragen van de kinderen. Door middel van deze vorm van onderwijs doen we aan samenlevingsvorming, d.w.z. dat het kind de mogelijkheid ontwikkelt om in het heden en in de toekomst zijn plaats in te nemen. De onderwijzer heeft in het projekt niet de kennismonopolie.

Natuurlijk moet hij zo goed mogelijk als kennisbron ter beschikking staan van de klas, maar tegelijkertijd zal hij de inbreng van de kinderen moeten waarderen. Nee sterker nog, hij zal de kinderen moeten aanmoedigen om ook kennisbron te worden".

3. "Een grenzeloos spel". Auteur: Peter van den Hoven.
Opgenomen in het tweemaandelijks tijdschrift voor lager onderwijs: "Aldoende" jaargang 1 nummer 1.

"Er waait een frisse wind door de klas, maar niemand heeft het koud. Leren is spelen geworden en spelen leren. Er is geen verschil meer. Waar ze ook zijn, zijn ze bezig hun wereld een beetje leefbaar te maken. En dat mag, want onder de rook van een systeem wat voor vernieuwing vatbaar is doen alsof er geen vuiltje aan de lucht is, kan niet meer. Daartegen past maar één remedie: een grenzeloos spel."

ater, invloed op moeten kunnen uitoefenen

Schrijver: Karel Eykman.

Regisseur: Aart Staartjes.

Spelers: Pieke Dassen, Bert Edelenbosch, Pieter Hoes, Hèlen Juurlink, Nienke Sikkema, Ton van de Nieuwenhuyzen, Cees Wijn, Jeanette van Aalen.

Techniek: André van Wijk, Jean Custers.

Muziek: C.C.C. Incorporated.

Decor: Eric Wynands.

Foto's: Jan Swinkels.

Souffleuse: Jeanette van Aalen.

Tekening: Erik van Rijen (een leerling 5c basisschool-mensfort).

Soc. ped.: Geke Bello, Marcel Rensen.

PROLOOG

WILLEMSTRAAT 72

EINDHOVEN

TEL. 040 - 510236